

ZENEAKADÉMIA
KONCERTKÖZPONT

FORDULÓPONT // TURNING POINT

KAMARA^{.HU}

**A ZENEAKADÉMIA KAMARAZENEI FESZTIVÁLJA
// CHAMBER MUSIC FESTIVAL OF THE LISZT ACADEMY
MŰVÉSZETI VEZETŐK: SIMON IZABELLA ÉS VÁRJON DÉNES**

2016.11.17-20.

EGYÜTT GONDOLKODNI TOVÁBB

**AZ IDEI KAMARA.HU TÉMAVÁLASZTÁSA (FORDULÓPONT) KLAUS MANN REGÉNYÉRE UTAL.
A MŰVÉSZETI VEZETŐK A KÖNYV EGY-EGY IDÉZETÉT ÉRTELMEZVE VILÁGÍTOTTAK RÁ,
MIT JELENT SZÁMUKRA A KAMARAZENEI JÁTÉK.**

Fordulópont...

Várjon Dénes: A fordulópont hihetetlenül fontos jelensége az életnek; ha akarjuk, ha nem, találkozunk vele. A fesztiválon többféle fordulópont is van a zeneszerzők alkotó- vagy privát életéből és a hétköznapokból (születés, halál, háború, szerelem), de akadnak korszakok közti fordulópontok is – például korszakhatáron élő és alkotó komponisták. Igyekszünk ez által a sokszínű fogalom által továbbgondolkodásra sarkallni magunkat és a közönséget egyaránt.

Simon Izabella: Továbbgondolkodásra és együttgondolkodásra.

„Egy bizonyos: a gyökereink sokkal mélyebbek, mint tudatunk elismerni hajlandó. [...] Minden gesztusunk az ősapák rítusát ismétli, s egyben eljövendő nemzedékek mozdulatait sejteti.”

Simon Izabella: Ezek a mondatok nemcsak ezt a fesztivált tükrözik, hanem valamennyi tematikus kamarazenei fesztiválunkat, ahol mindig arra törekedtünk és törekszünk, hogy bemutassuk, hogyan hatnak egymásra különböző korok, hogyan gyökereznek egymásból különböző szerzők. Ezek a kölcsönhatások néha egyértelműek, máskor teljesen rejtettek.

Várjon Dénes: November 19-én például egy Schumann- és egy Jörg Widmann-mű hangzik el. Mindkettő ugyanarra a hangszerösszeállításra íródott, és utóbbi teljesen a schumanni világból született.

„A játék meg az élet egységet alkot - varázslatosan egymásba olvad. A játék olykor a valóság éles színeit ölti magára, a valóságot pedig megszépíti a képzelet káprázatos varázsereje.”

Várjon Dénes: Érdekes, hogy a zenélést a legtöbb nyelvben a „játék” szóval fejezik ki – *to play the piano*. Végh Sándor azt mondta, azért gyakorolunk, hogy játsszunk. A készségeket kell tehát gyakorolni, hogy utána a játék szabadsága megvalósulhasson.

Simon Izabella: A kislányunknak, aki most kezdett csellózni, a hangszer tényleg egy játék. Fantasztikus, amikor egy gyerek örömet leli a hangszeren való játszásban, és nagyon fontos, hogy felnőttkorban is megőrizzük ugyanezt az érzést. Csak ezzel az örömmel valósulhat meg igazán egy jó koncert. Az együttjáték pedig megsokszorozza ezt az örömet – ha megvan a közös hullámhossz, azért, ha eleinte nincs, akkor pedig a közös munka- és fejlődési folyamat miatt. Olyan ez, mint egy társasjáték, amelyben reagálni kell a másik lépéseire.

„Két magányos és érzékeny ember szövetsége, akik azt remélték, hogy együttesen állni tudják a harcot, amelynek megvívására külön-külön talán egyikük sem lett volna alkalmas.”

Várjon Dénes: Részben igaz ez a zenészpартnerekre, de azt gondolom, hogy a kamarazeneben nemcsak azonos típusú emberek tudnak jól együttműködni. A különböző zenészek néha jól hatnak egymásra, és kiválóan kiegészítik egymást.

Simon Izabella: A kamarazeneélésben nagyon fontos az összefonódás (amire ez az idézet is utal), hogy senki se a saját egyéniségét akarja forszírozni, mert erre is van példa. Ilyen értelemben elkülönül együttjátékozás és kamarazeneélés.

SIMON IZABELLA ÉS VÁRJON DÉNES
© ZENEAKADÉMIA / LÁBADY ISTVÁN

Várjon Dénes: Egy próbafolyamat alatt megismerjük egymás gondolatait, működését, illetve ízlésvilágát, és csak akkor születhet valami új és eredeti, ha ezek rezonálnak a mieinkkel. E nélkül nem hívom kamarazenélésnek a közös játékot.

Simon Izabella: És nagyon fontos az alázat. Nem megalázkodás – alázat. Ha csodálok valakit, egy közös játék alkalmával sokkal inkább megtalálom magamat is az ő tükrében, ami persze az életben is ugyanígy van.

„Minden sokáig tart, az életnek semmi sem sietős. Nagy elhatározások egyetlen drámai pillanatban is megszülethetnek, de csak lassanként valósulnak meg; hónapokig vagy évekig tart, míg a realitás jelentőségét és megszokott alakját öltik magukra.”

Várjon Dénes: Így van, és szerintem ez az igazi mondanivalója a kamara.hu-nak. Itt nagy százalékban évtizedekre visszanyúló, nagyon fontos zenészbártságokat mutatunk meg.

Simon Izabella: És embereket is. Sokakkal lehet együtt játszani, és arra az időre jó kapcsolatban lenni, de az általunk meghívott művészekkel ennél sokkal többről, közös gondolkodásmódról van szó.

(Az idézeteket válogatta és a beszélgetést vezette Mona Dániel.)

2016. november 17. (csütörtök) // Thursday 17 November 2016, 19.00
SOLTI TEREM // SOLTI HALL

KAMARA.HU/1

Franz Schubert: a-moll („Lebensstürme”) allegro

// Allegro in A minor („Lebensstürme”), D. 947

Antonín Dvořák: 4. (e-moll) zongoratrió

// Piano Trio No. 4 in A minor („Dumky”), op. 90

1. *Lento maestoso* 2. *Poco adagio* 3. *Andante* 4. *Andante moderato*

5. *Allegro* 6. *Lento maestoso*

szünet // intermission

Franz Schubert: Nacht und Träume, D. 827

Franz Schubert: Die junge Nonne, D. 828

Franz Schubert: Frühlingsglaube, D. 686

Franz Schubert: Gretchen am Spinnrade, D. 118

Franz Schubert: Rosamunde – románc // Rosamunde – Romance, D. 797

Henning Kraggerud: 10. Equinox Postludium (magyarországi bemutató)

// 10th Equinox Postludium (Hungarian Premiere)

Leoš Janáček: Szonáta hegedűre és zongorára // Sonata for Violin and Piano

1. *Con moto* 2. *Ballada* 3. *Allegretto* 4. *Adagio*

Henning Kraggerud: 24. Equinox Postludium (magyarországi bemutató)

// 24th Equinox Postludium (Hungarian Premiere)

Bartók Béla: Kontrasztok // Contrasts, BB 116

1. *Verbunkos* 2. *Pihenő* 3. *Sebes* // 1. *Recruiting Dance* 2. *Relaxation* 3. *Fast Dance*

Sarah SHAFER (szoprán // soprano)

Carolin WIDMANN, Henning KRAGGERUD (hegedű // violin)

Steven ISSELIS (cselló//cello)

Christoph RICHTER (cselló // cello)

KLENYÁN Csaba (klarinét // clarinet)

SIMON Izabella, VÁRJON Dénes (zongora // piano)

Fordulópontot egy zeneszerző művészetében számos impulzus előidézhet. Gyakran bekövetkezik, ha egy másik zeneszerző bűvkörébe kerül, vagy egy fantasztikus képességű előadóművész, esetleg egy karizmatikus zenetanár befolyásolja művészetét. Leggyakoribb a szerzőtársak inspiráló hatása, legyen az előd vagy kortárs muzsikus. Még egy olyan rendkívül rövid életűben is megfigyelhetjük ezt a hatást, mint Franz Schuberté. Élete utolsó tíz hónapjában Schubert alkotóereje a korábbi termékenységhöz képest is megnőtt, koncentráltabb, műveinek személyessége különös szuggesztivitásra tett szert, s a komponista érdeklődni kezdett a kontrapunktikus szerkesztés bonyolultabb megoldásai iránt is. Olyannyira, hogy röviddel halála előtt, 1828 októberében még ellenpont- és fúgatanulmányokkal is foglalkozott, feltehetően Händel műveitől inspirálva, akinek alkotásait ez idő tájt már komoly érdeklődés övezte Bécsben. A változatos tapasztalatokból táplálkozó alkotói érés folyamatának ez a lenyűgözően új fázisa, amelybe éppen váratlan és korai halála előtt lépett Schubert, a kezdettől fogva bőségesen áradó daltermés mellett olyan nagyszerű instrumentális kompozíciókat eredményezett, mint a nagy *C-dúr szimfónia (D. 944)*, a *C-dúr vonósötös (D. 956)* és a mai koncerten is elhangzó zongoramű, a *Lebensstürme* ragadványnevet viselő *a-moll allegro*.

Mindezek ellenére a zeneszerző halála után még körülbelül negyven évbe telt, míg a közönség csakugyan ráébredt Schubert zsenijére. A 19. század vége felé azonban, amikor nyomtatásban megjelenő művei egyre szélesebb körben kezdtek elterjedni, stílusa és formakezelése már jól érzékelhető hatást gyakorolt számos komponista, köztük Dvořák gondolkodására is. A cseh zeneszerző talán kimeríthetetlen dallamgazdagságával és a moduláció iránti érzékével emlékeztet leginkább a fiatalon elhunyt bécsi mesterre, jóllehet legszebb melódiai majdnem mind nemzetiek. A világ Dvořák jóvoltából ismerte meg a cseh táncokat, köztük a melankolikus dumkát, amelynek jellegzetes vonásai áthatják a zeneszerző *e-moll zongoratrióját* is.

Dvořák munkássága egy újabb, ezúttal időbeli fordulóra, a 19. és 20. század fordulójára az európai zene egyik legismertebb nemzeti dialektusává avatta a cseh zenei nyelvet, egyben utat is törve ezzel egy újabb cseh alkotó, Janáček számára, aki a beszélt nyelv ritmikáját idéző szólamszövése, kamarazenei gondolkodásmódja révén korának egyik legjellegzetesebb, legizgalmasabb komponistájává vált, ahogyan erről hegedűre és zongorára írt szonátája is tanúskodik. Inspirációja emellett gyakran szülőföldje népzenejében gyökerezett, Bartókhhoz hasonlóan, akinek kompozíciós gondolkodásában az ellentétek, a választóvonalak világa, az átlényegülés pillanatának zenei megfogalmazása erőteljes strukturális elvvé vált nagyszabású zenekari műveiben csakúgy, mint a *Kontrasztk* éjszaka-zenéjének tükörszimmetriájában. Janáček természetesenje számos Bartók-mű „éjszaka-zenéjében” is visszhangzik.

A klasszikus alkotásokat a program a kortárs kamarazene egyik norvég képviselője, Henning Kraggerud művével, az *Equinox Postludium*-sorozat két tételével ellenpontozza. Kraggerud egyéni hangja a nemzetközi zenei sajtóban lelkes fogadtatásra lelt: David Nice 2015-ben úgy fogalmazott a BBC Music Magazine hasábjain, hogy a skandináv komponista zenéjével „ablakot nyitott egy csodálatos világba”.

Turning Point – this is the subtitle of this year’s kamara.hu chamber festival organized by Izabella Simon and Dénes Várjon, which last year finally found a true home in the Liszt Academy – and we trust a home for ever. Last year, the *Firsts and Lasts* series was on the programme, which featured many international artists; this year, the festival brings together compositions that proved to be true turning points in the life of the composer, or in the history of music, or in the genre. The first concert spans the distance from Schubert to Bartók and features the two artistic directors together with several other exceptional artists: the Norwegian contemporary composer and fine violinist Henning Kraggerud; Carolin Widmann, who in 1998 at the age of 22, won the special prize of the jury chair at the International Yehudi Menuhin Violin Competition; a long-time chamber partner of Dénes Várjon, German cellist Christoph Richter, an artist also familiar with contemporary music and one who carries out extensive teaching activities; one of the most sought-after soprano stars on American opera stages Sarah Shafer, who recently debuted at Carnegie Hall; and last but by no means least an artist surely needing little introduction, the excellent clarinetist Csaba Klenyán. All are old chamber partners of Izabella Simon and Dénes Várjon, as well as being great friends of theirs.

2016. november 18. (péntek) // Friday **18 November 2016**, 19.00
SOLTI TEREM // SOLTI HALL

KAMARA.HU/2

Claude Debussy: Hegedű-zongora szonáta // Sonata for Violin and Piano

1. *Allegro vivo* 2. *Intermède: Fantasque et léger* 3. *Finale: Très animé*

Josef Suk: Ballada és szerenád // Ballade and Serenade, op. 3

1. *Ballada* 2. *Szerenád* // 1. *Ballade* 2. *Serenade*

Erwin Schulhoff: Duó hegedűre és csellóra // Duo for Violin and Cello

1. *Moderato* 2. *Zingaresca. Allegro giocoso* 3. *Andantino* 4. *Moderato*

szünet // intermission

Franz Schubert: Die Winterreise, D. 911

1. *Gute Nacht* 2. *Die Wetterfahne* 3. *Gefrorne Tränen* 4. *Erstarrung*

5. *Der Lindenbaum* 6. *Wasserflut* 7. *Auf dem Flusse* 8. *Rückblick* 9. *Irrlicht*

10. *Rast* 11. *Frühlingstraum* 12. *Einsamkeit* 13. *Die Post* 14. *Der greise Kopf*

15. *Die Krähe* 16. *Letzte Hoffnung* 17. *Im Dorfe* 18. *Der stürmische Morgen*

19. *Täuschung* 20. *Der Wegweiser* 21. *Das Wirtshaus* 22. *Mut!*

23. *Die Nebensonnen* 24. *Der Leiermann*

Viviane HAGNER (hegedű // violin)

Steven ISSERLIS, Christoph RICHTER (cselló // cello)

KOVÁCS István (basszus // bass)

SIMON Izabella, VÁRJON Dénes (zongora // piano)

Claude Debussy munkássága önmagában is fordulópont a zene történetében. Ő az, aki lerombolta a 19. századi retorikát, akinek harmóniai és melódiai szétfeszítették a korábbi tonalitást, akinek a hangszerelésre vonatkozó új koncepciója elvezet egyenesen Webernhez. Sőt, ahogyan Pierre Boulez, a szeriális zene egyik legnevesebb képviselője és szakértője fogalmazott egy alkalommal, Debussy bizonyos kései művei „szinte még megdöbbentőbbek, mint Webern utolsó munkái”. Ezekben az utolsó műveiben Debussy egyébként éppen a klasszikus forma új eszméje felé fordult, és hat hangszeres szonátát tervezett különböző hangszer-összeállításokra, amelyek közül hármát be is fejezett. Elkészült a csellószonáta, a fuvola-brácsa-hárfa és a hegedűszonáta. Ez utóbbit játsszák leggyakrabban. A premier 1917. május 5-én volt, a hegedűt Gaston Poulet, a zongorasólamot Debussy játszotta. Ez volt a komponista utolsó nyilvános fellépése.

A cseh Josef Suk életműve, benne cselló-zongora duóra írott kéttételes alkotásával, a *Ballada és szerenáddal*, Dvořák szellemi tekintélyének árnyékában született, attól azonban tudatosan igyekezett eltávolodni, annak dacára is, hogy a komponista a nagy pályatárs veje volt. Suk művészetének egyéni hangja, kamarazenei nyelvezete pedig különösképpen, kortársai figyelmét is felkeltette. Gustav Mahler és Alban Berg is elismerően nyilatkoztak darabjairól.

Az ugyancsak cseh származású Erwin Schulhoff első ösztöndíjja is Dvořák volt a prágai Konzervatóriumban. Később Lipcsében, Bécsben és Kölnben tanult, és kétszer is elnyerte a Mendelssohn-díjat. Zenéjében az egyik fordulópontot a jazz megismerése hozta. Schulhoff az első zeneszerzők között volt, akik számára a jazz igazi művészi inspirációt jelentett: az első világháborút követően műveiben az avantgarde törekvéseket klasszicista és a jazz-elemekkel ötvözte. 1925-ben írta *hegedű-cselló duóját*, mely összefoglalója addigi zenei törekvéseinek.

Schubert *Téli utazás (Die Winterreise)* című dalciklusa is fordulópont, csak épp a dalirodalomban. Az 1827-ben komponált ciklust méltán tartják a zeneirodalom egyik legnagyobb szerűbb alkotásának. Ezekben a dalokban Schubert „zenévé varázsolt egy költői világot”, ahogyan talán legavatottabb tolmácsolója, Dietrich Fischer-Dieskau írta. Az egész ciklus egyetlen szomorú, megindító vonulat, a magány és reménytelenség zenei kifejezése, amelynek átélése, mint Dieskau kifejezte, „bénító hatást gyakorol arra, aki hallja”. Schubert tökéletes ciklust épített fel Wilhelm Müller verseiből, annak dacára, hogy a szövegekre két részletben talált rá, és a kompozíciók ívét két (külön publikált) sorozatból hozta létre. A dalnok láthatatlan, mert a szerzővel, az előadóval és a hallgatóval egyaránt azonos lírai énye a romantikus esztétika jellegzetes művész- és emberideálja: a vándor, aki sehová nem tartozik, bárhová jut, mindenhol idegen. Nem tagja az emberi társadalomnak, elérhetetlenek számára az emberi kapcsolatok és érzelmek, s útja visszavonhatatlanul tart a végső ismeretlen, a halál felé. Az egyre sötétedő ciklus a romantika toposzain, az elváláson, a lidércfényen, a magányosságon és a végzet felé mutató útjelzőn keresztül vezet az utolsó dal groteszk kintornásáig, aki a jégen mezítláb imbolyogva tekergeti zenegépét. Senkitől nem kap egy fillért sem, senki nem hallgatja, észre sem veszik. Az ő társadalomtól és élettől elszakadt, kísérteties alakja a vándor útjának végpontja, hangszerének hangja pedig az örök reménytelenség egyszerre szarkasztikus, hátborzongató és vonzó kifejeződése.

For this their second recital in the kamara.hu festival, artistic directors Izabella Simon and Dénes Várjon have created a programme out of masterpieces by two well-known and two lesser-known composers in line with the subtitle of the event. After all, the violin sonata by Debussy, his last major work, proved to be a turning point in the history of 20th century music: the piece goes far beyond Impressionism and points towards a new type of abstract music. The violin part is taken by dedicated chamber musician Viviane Hagner of Germany, soloist with some of the greatest conductors, such as Barenboim, Mehta and Abbado. Schubert's song cycle *Winterreise* (Winter Journey) is also a late work and a turning point in the genre. It is performed here by István Kovács, who is a worthy spiritual heir to László Polgár, the greatest Hungarian Schubert singer. The two-movement *Duo for Cello an Piano* by Josef Suk proved a turning point in the career of the composer, being the piece with which he successfully stepped out from under the intellectual shadow cast by his father-in-law, Dvořák. The similarly Czech-born Erwin Schulhoff wrote the violin-cello duo in 1925 as a perfect summary of his eclectic musical style.

2016. november 19. (szombat) // Saturday **19 November 2016**, 19.00
SOLTI TEREM // SOLTI HALL

KAMARA.HU/3

Robert Schumann: Tündérmesék // Märchenerzählungen, op. 132

1. *Lebhaft, nicht zu schnell*
2. *Lebhaft und sehr markirt*
3. *Ruhiges Tempo, mit zartem Ausdruck*
4. *Lebhaft, sehr markirt*

Jörg Widmann: Hol volt, hol nem volt – öt darab mesék hangján
(magyarországi bemutató) // Once Upon a Time (Hungarian premiere)

szünet // intermission

Robert Schumann: Asszonyszerelem, asszonysors // Frauenliebe und -leben, op. 42

1. *Seit ich ihn gesehen*
2. *Er, der Herrlichste von allen*
3. *Ich kann's nicht fassen*
4. *Du Ring an meinem Finger*
5. *Helft mir, ihr Schwestern*
6. *Süsser Freund, du blickest*
7. *An meinem Herzen*
8. *Nun hast du mir der ersten Schmerz getan*

Johannes Brahms: 3. (c-moll) zongoranégyes // Piano Quartet No. 3 in C minor, op. 60

1. *Allegro non troppo*
2. *Scherzo. Allegro*
3. *Andante*
4. *Finale. Allegro comodo*

Sarah SHAFER (szoprán // soprano)

Henning KRAGGERUD (hegedű // violin)

Tabea ZIMMERMANN (brácsa // viola)

Steven ISSERLIS (cselló // cello)

Jörg WIDMANN (klarinét // clarinet)

SIMON Izabella, VÁRJON Dénes (zongora // piano)

Chopinhez hasonlóan Schumann is zongoradarabok szerzőjeként kezdte pályáját, és első jelentős műveit mind szólózongorára írta. Ezután 1840-ben a dal felé fordult, sorozatokat és önálló darabokat komponált. A következő évben a kamarazene vonta magára a figyelmét, s hat hónap leforgása alatt papírra vetette kamarazenei termésének zömét. Néhány remekmű azonban ellenállt a sajátosan rendszerezett inspiráció szorításának, köztük a kamarazenei korszak lezárulta után évekkel született *Tündérmesék*, Schumann utolsó szerzeményeinek egyike. A mű hangszer-összeállítás igen szokatlan: brácsára, klarinétra és zongorára készült. (Híres előzménye Mozart *Kegelstatt-triója*, utódja pedig Max Bruch op. 83-as nyolc kamaradarabja). Az 1853 októberében született, négy tételes ciklus a következő évben nyomtatásban is megjelent Albert Dietrichnek, Schumann egyik fiatal tanítványának szóló ajánlással. A szeszélyes és váratlan fordulatokban gazdag kompozíciót klasszikus formai hivatkozási pontjain túl – Schumann gondolkodásmódjára jellemző módon – színek, utalások és változatos hangulati elemek tartják mozgásban.

Ami Schumann daltermésének látványos, 1840-es koncentrálódását illeti, annak az alkotói érdeklődésen túl konkrét életrajzi oka is volt: ekkor vehette végre feleségül egykori zongoratanára lányát, az ünnepelt zongoraművésznőt, Clara Wiecket. Életének ez az örömteli, új fordulata szó szerint mintha beszédessé tette volna Schumann zenéjét: „alig tudom elmondani, mily nagy gyönyörűség a hangszerrel összekapcsoltan emberi hangra komponálni” – írta egy alkalommal, s a művész valósággal belevetette magát a legkülönbözőbb versek megzenésítésébe. *Asszony szerelem*, *asszonysors* című, nyolc dalból álló ciklusa Chamisso verseire készült, és egy fiatal nő történetét vázolja fel eljegyzésétől korán bekövetkező özvegysége pillanatáig. Schumann gazdag zenei fantáziával és elődei zenei örökségét sokrétűen felhasználva nyúlt a költeményekhez: a hatodik dalban még Beethoven *Távoli kedveshez* című dalciklusából is átvett egy sokatmondó zenei idézetet, a zongora szólamát pedig, mintegy Schubert törekvéseit követve, kiemelte kísérő szerepéből, s az énekszólam egyenrangú partnerévé tette.

A kamarazene központi helyet foglal el Brahms életművében is, s különösen igaz ez a zongorás kamarazene, a zongoratrióra, zongoranégyesre és zongoraötösre. Ezekre a hangszercsoportokra Brahms voltaképpen minden alkotói periódusában komponált műveket. 3. *zongoranégyesének* első vázlatai Düsseldorfból származnak, s a Schumann-nal folytatott közös munka nyomai lelhetők fel bennük. A zeneszerző azonban Schumann halála után hosszú időre félretette a művet, és lassú, szakaszos kompozíciós folyamat eredményeként végül csak 1875-ben fejezte be. A darabot Bécsben mutatták be először 1875 novemberében Brahms és a híres Hellmesberger Kvartett előadásában.

A műsort nyitó alkotásra reflektáló magyarországi bemutatónak is tanúi lehetünk ezen a harmadik kamaraesten. *Hol volt, hol nem volt* címmel öt tételes meseciklus hangzik el Jörg Widmann kortárs német zeneszerzőtől és klarinétművésztől, amely ugyanazt a három hangszert foglalkoztatja, mint Schumann mesekompozíciója.

Fairy tales and stories are related in the language of instrumental and vocal chamber music at this the third evening of the kamara.hu festival. The programme includes two Schumann works, *Fairy Tales* for clarinet, viola and piano, plus the song cycle on the fate of women; the *Piano Quartet in C minor* by Brahms, which was a secret love note to Clara Schumann; and contemporary German composer Jörg Widmann's staggeringly beautiful and profound five-movement cycle, which incidentally uses the same three instruments as in the Schumann composition. The clarinet parts in these two pieces are played by Jörg Widmann himself. Widmann is among the most in-demand artists of our day, not only as a composer but also as a clarinetist (he is both professor of the instrument and of composition at the Freiburg conservatory). The viola part is taken by Tabea Zimmermann, who studied under Sándor Végh in Salzburg and for whom György Ligeti specifically wrote his *Viola Sonata*. Zimmermann is currently professor at the Hans Eissler School of Music in Berlin and is a dedicated chamber musician, being a regular partner of Gidon Kremer, Heinz Holliger and Steven Isserlis, among others. Other performing artists need no introduction since we have already had a chance to meet them in earlier concerts in the festival series.

2016. november 20. (vasárnap) // **Sunday 20 November 2016, 11.00**
SOLTI TEREM // SOLTI HALL

KAMARA.HU/4

Erik Satie: Három darab körteformában // *Trois morceaux en forme de poire*
Manière de commencement, Prolongement du même, 1. Lentement

2. Enlevé - De moitié - Premier temps 3. Brutal - Modéré - Au temps, En plus, Redite

Liszt Ferenc: Öt zongoradarab // *Five Pieces for Piano*

1. Sehr langsam 2. Lento assai 3. Sehr langsam 4. Andantino 5. Sospiri! Andante

Liszt Ferenc: Négy elfelejtett keringő // *Valses oubliées*

szünet // intermission

Maurice Ravel: a-moll zongoratrió // *Piano Trio in A minor*

1. Modéré 2. Pantoum. Assez vite 3. Passacaille. Très large 4. Final. Animé

RÁNKI Fülöp, FEJÉRVÁRI Zoltán (zongora // piano)

Viviane HAGNER (hegedű // violin)

Christoph RICHTER (cselló // cello)

Liszt Ferenc kései stílusa meglehetősen ritkán kerül a koncertszervezők érdeklődésének homlokterébe, noha zenéjének legjelentősebb fordulópontját igazság szerint éppen az utolsó alkotói korszak képviseli. A komponista élete vége felé messze távolodott korábbi virtuóz (és időnként határozottan bombasztikus) stílusától, s a ma műsorra tűzött *Négy elfelejtett keringő* és az *Öt zongoradarab*hoz hasonlatos műveinek szikár, ugyanakkor roppant erőteljes fogalmazásmódjával kortársai helyett elsősorban inkább a századforduló fiatal alkotói, köztük Debussy és Bartók számára nyitott utat. Újfajta diszsonanciáival, műveinek lecsupaszított kifejezőeszközeivel, nyitott harmóniáival nagy feltűnést és még nagyobb értetlenséget keltett. „*Már csak elfelejtett dolgaim vannak*” – jegyezte meg állítólag a zeneszerző szomorkásan egy 1885-ben tartott zongoraórán, az anekdota szerint éppen egy Schopenhauer-hasonlaton elmélkedve. A példázat egy tűzijátékosról szól, aki legszebb petárdáit lobbantotta lángra egy olyan nézőközönség előtt, akikről utóbb kiderült, hogy vakok. A tanítványok bizonytalan igazságtartalmú, de szentimentalizmusában is csábító szépségű visszaemlékezései szerint Liszt ugyan rezignáltan vette tudomásul a műveit érő elutasítást, ám reményét fejezte ki, hogy az ő világtalan közönsége egyszer valamikor talán még látóvá válik.

Erik Satie külön zeneszerző és zongorista volt, aki, mivel a Conservatoire-ról lustasága és öntörvényű fantáziája miatt eltanácsolták, már fiatal korában elmélyült ismereteket szerzett az éjszakai mulatók világának működéséről. Törzshelyén, a *Chat Noir*ban (Fekete macska) évtizedeken át szórakoztatta a párizsi közönséget. Műveit azonban nem annyira a könnyű és populáris hangvétel, mint inkább az abszurd iránti olthatatlan érdeklődés hatotta át, s minden hagyományos értékkel szakító, azt kifigurázó, dísztelen és sokszor szabadversekként megformált zongoradarabjaival nagy hatást gyakorolt a fiatal francia művészekre, elsősorban Debussyre és később az úgynevezett Hatokra. A korai dadaisták és szürrealisták közé tartozott, s olyan címeket adott műveinek, mint *Darabok körte formában*, *Szárított embriók*, *Bürokratikus szonatina*. Satie zenéje mellett, hogy kihívóan egyéni, egyben összekötő láncszemként is funkcionál Chabrier és Poulenc között.

Ravel életművében szintén nagyon eltérő korszakokat különböztethetünk meg, részben stilisztikai szempontból, a színgazdag népi-populáris hangulati elemek alkalmazására, a jazz újdonságának felfedezésére és lehetőségeinek kiaknázására vagy éppen a grafikus pontos formaterveket kedvelő komponistának a klasszikus struktúrák iránt ébredő érdeklődésére gondolva, részben viszont életrajzi okokból kifolyólag, arra a sokkra koncentrálva, amelyet az I. világháború jelentett Ravel számára. A mai koncerten elhangzó, hegedűre, csellóra és zongorára írt trió a fenti jellegzetességek közül sok vonást magán visel: szerkezetét a klasszikus gondolkodás határozza meg, nyitótémája pedig (Ravel szülőföldjére és anyai családjára is utalva) baszk színezetű. A mű 1914-ben készült Saint Jean de Luzben, az I. világháború kitörése e munkája közben érte a zeneszerzőt. Noha a komponista alig öt hét alatt be is fejezte a darabot, az alkotás lázas tempója a legkevésbé sem érezhető a trió tökéletesen kiegyenlített szólamszövésén és hangszín-kezelésén.

We enjoy unbounded talent and explore composers pushing boundaries. Despite his youth, Fülöp Ránki is an experienced concert performer. Besides appearing at events with his family, he increasingly frequently takes to the stage ‘in his own right’ as a pianist. Fellow pianist Zoltán Fejérvári is a winner of several major competitions in the UK, Spain and Italy and, like Ránki, has considerable stage experience. He has worked with such greats as Iván Fischer and Zoltán Kocsis. The German violinist Viviane Hagner has also achieved significant international success. The Washington Post wrote of her: “Her rich and bright tone, crystal-clear articulation and precise expressive method leave a deep impression on the listener.” Christoph Richter is one of Europe’s most sought-after concert cellists, on top of which he is a teacher of chamber music, holds master classes and is a regular guest on juries the world over. The exciting menu comprises Satie’s revolutionary piano miniatures, a pair of Liszt’s more rarely performed works, which stretch the musical boundaries of Romanticism, plus Ravel’s rich-toned chamber trio, which prefers applying the lesser-used registers of the three instruments – all turning points in music.

2016. november 20. (vasárnap) // Sunday **20 November 2016**, 19.30
NAGYTEREM // GRAND HALL

KAMARA.HU/5

Ludwig van Beethoven: 4. (C-dúr) cselló-zongora szonáta

// Sonata for Cello and Piano No. 4 in C major, op. 102/1

1. *Andante – allegro vivace* 2. *Adagio – allegro vivace*

Luciano Berio: Naturale

Robert Schumann: Öt darab népies stílusban // Five Pieces in Folk Style, op. 102

1. *Mit Humor 'Vanitas vanitatum'* 2. *Langsam* 3. *Nicht schnell, mit viel Ton zu spielen*

4. *Nicht zu rasch* 5. *Stark und markiert*

Antonín Dvořák: Szerelmi dalok // Love Songs, op. 83

1. *O naši lásce nekvete to vytoužené stesní* 2. *V tak mnohém srdci mrtvo jest*

3. *Kol domu se ted' potácím* 4. *Já vím, že v sladké naději*

5. *Nad krajem vévodí lehký spánek* 6. *Zde v lese u potoka*

7. *V té sladké moci očí tvých* 8. *Ó duše drahá jedinká*

szünet // intermission

Kurtág György: Jelek, játékok, üzenetek (részletek)

// Signs, Games and Messages (excerpts)

Robert Schumann: Három románc // Three romances, op. 94

1. *Nicht schnell* 2. *Einfach, innig* 3. *Nicht schnell*

Antonín Dvořák: 2. (A-dúr) zongoraötös // Piano Quintet No. 2 in A major, op. 81

1. *Allegro ma non tanto* 2. *Dumka. Andante con moto*

3. *Scherzo (Furiant). Vivace* 4. *Finale. Allegro*

Sarah SHAFER (szoprán // soprano)

Viviane HAGNER, KÖRNYEI Zsófia (hegedű // violin)

Tabea ZIMMERMANN (brácsa // viola)

Steven ISSERLIS, Christoph RICHTER (cselló // cello)

HOLLÓ Aurél (ütőhangszerek // percussion)

SIMON Izabella, VÁRJON Dénes (zongora // piano)

A koncert után Kóda című pódiumbeszélgetés-sorozatunk keretében Várjon Dénes, Simon Izabella, valamint Mona Dániel moderátor várják az érdeklődőket.

Nem minden zeneszerzőnek adatik meg hosszú, több alkotói korszakot is magába foglaló zenei életút. Beethoven – ebben a tekintetben legalábbis – a szerencsésebbek közé tartozott. Közel harminc éven át aktív és kitüntetett figyelemmel körülött komponistaként több fázisban teljesíthette ki folyamatos megújulásra képes művészi fantáziáját. A különböző műfajok nem egyszerre jutottak fordulópontra műhelyében. Legelőször zongoramuzsikájában rugaszkodott el a megszokott szerkezeti ötletektől, s tökéletesített új formai, harmóniai megoldásokat, hogy azután onnan adaptálja vívmányait szimfóniába és kamaraműveibe. Ilyen módon az 1815 nyarán a Schuppanzigh Kvartett csellistája, Joseph Linke és Erdődy grófné számára komponált *C-dúr csellószonátájába* is fontos formai elemet épített be a zongoraszonátáiból. „Freje Sonate”, azaz szabad szonáta, olvashatjuk a kéziratban a feliratot, amely óhatatlanul felidézi a híres *cisz-moll szonátában* (op. 27, „Holdfény”) korábban már alkalmazott „sonata quasi una fantasia” megjelölést. A kéttételes csellószonáta azonban csak szerkezeti hasonlóságot mutat zongorára készült elődjével, formai szabadsága egyébként szenvedélyes dallamossággal és kiélezett ritmikával párosul.

Az 1849-es év Schumann egyik legtermékenyebb éve volt, az idegileg hamarosan összeomló művész egyik utolsó nagy alkotói fellángolásának ideje. Fúvós kamarazenéjének legjelentősebb darabjai éppen úgy ekkoriban születtek, mint a cselló hangzáslehetőségeit mintegy újra felfedező *Öt darab népies stílusban* vagy a többféle hangszer-összeállításban is ismert, hol oboán, hol klarinéton, hol hegedűn elhangzó *Három románc*.

Dvořák 1888-ban komponálta *Szerelmi dalok* című sorozatát. A cseh zeneszerzőt a *Lied* műfajában tett első lépései idején alapjában véve még a nagy tekintélyű pályatárs és pártfogó, Brahms daltermése inspirálta, és személyes stílusát csak a *Cigánymelódiák* (1880) és a mélyen átértett *Bibliai dalok* (1897) című ciklusokban találta meg. A *Szerelmi dalok* nyolc darabjában azonban már szinte schuberti és schumanni magasságokba emelte a cseh nyelvű dalkompozíciókat, amelyek ugyanúgy Dvořák érett stílusát képviselik, mint egyik legnépszerűbb alkotása, az *A-dúr zongoraötös*.

A magnószalag feltalálása számos tekintetben forradalmasította a zeneszerzést, egészen fantasztikus léptékű és jelentőségű fordulópontra hozva létre a zenetörténetben. Luciano Berio már az 1950-es évek végén alkalmazta kamarazenéjében, mégpedig úgy, hogy előre rögzített hangzást kevert az élő zenével. Hasonló eljárást követett *Naturale* (1985) című művének zenei anyagában is, ahol a brácsa és ütőhangszerek szólómat egy szicíliai népi énekes autentikus hangfelvétele egészíti ki, elérve, hogy a zene térben és időben egyaránt szabadon mozoghasson, változatos asszociációkat ébresztve.

Kurtág György jelekkel, játékokkal, üzenetekkel gazdagította a kamarazene világát. Ma zenei leveleiből, hommage-aiból, hangszeres karakterdarabjaiból szólal meg néhány darab.

The programme for the closing concert of kamara.hu, the chamber music festival realized under the artistic direction of Izabella Simon and Dénes Várjon, arcs from late Beethoven all the way to Kurtág. It includes such rarities as *Naturale* (1985), composed for viola, percussion and Sicilian folk music by Luciano Berio, and the almost unheard Dvořák song cycle of Schumann-like profundity, *Love Songs*. On this occasion the star cast of kamara.hu is joined by Aurél Holló from Amadinda Percussion Group; he is also active as a composer and arranger. And although the subtitle of the festival (Turning Point) refers primarily to the works and their place in the history of music, the most important lesson of the closing concert – and perhaps the entire kamara.hu festival – is that those works that can be heard in the performance by this company of superbly gifted musicians can truly be an experience of a lifetime, in other words, a chamber music festival may itself represent a turning point in our own lives.

2016. november 19. (szombat) // **Saturday 19 November 2016, 10.30**
KUPOLATEREM // CUPOLA HALL

A KIS PIROS HEGEDŰ (ÉS A GONOSZ, NAGY CSELLÓ)
// THE LITTLE RED VIOLIN (AND THE BIG EVIL CELLO)
A PIROSKA ÉS A FARKAS CÍMŰ GRIMM MESE ALAPJÁN
// JOURNEY INTO THE MAGICAL EMPIRE OF FAIRY TALES AND MUSIC

Szerkesztő-műsorvezető // Editor-host: SIMON Izabella
Narrátor: Simkó Várnagy Judit, Meseillusztrátor: Kőszeghy Csilla
Közreműködnek a kamara.hu művészei // Featuring artists of kamara.hu

Babar, a kiselefánt után idén a kis piros hegedű és a gonosz, nagy cselló bűvöli el a kamara.hu matinéprogramjára látogató gyerekeket (és szüleiket). A *Piroska és a farkas* című Grimm-mese alapján készült összeállítás két zseniális művész alkotása: zenéjét az Oscar-díjas Anne Dudley jegyzi, míg szövege a fesztivál több koncertjén is közreműködő, rendkívül sokoldalú csellista, Steven Isserlis fejből pattant ki. A kamara.hu válogatott zenészeinek közreműködésével megvalósuló, a zene és a társművészetek varázsvilágát feltáró műsornak a gyerekek is aktív részesei lehetnek.

Following last year's Babar the elephant, this year the small red violin and big evil cello come out to enchant children (and parents) attending the kamara.hu matinee programme. The compilation, based on the Grimm fairy tale *Little Red Riding Hood*, is the work of two great artists: the music is by Oscar winner Anne Dudley, while the words spring from the mind of the extraordinarily multifaceted cellist Steven Isserlis, who actually participates in several of the festival concerts. Children can also be active participants in the programme, discovering the magic of music and the fellow arts together with selected musicians of kamara.hu.

2016. november 19. (szombat) // **Saturday 19 November 2016, 17.00**
KÁVÉZÓ // CAFÉ

NYOLCSZEMKÖZT // BETWEEN THE FOUR OF US
BESZÉLGETÉS IRODALOMRÓL ÉS ZENÉRŐL
// CONVERSATION ON LITERATURE AND MUSIC

Házigazdák // Hosts: SIMON Izabella, VÁRJON Dénes
Vendégek // Guests: SZABÓ T. Anna, DRAGOMÁN György

A *Nyolcszemközt* fantázianevű délutánon a zongorista házaspár a mai magyar irodalmi élet egyik legizgalmasabb párosával, Szabó T. Annával és Dragomán Györggyel beszélget – többek között fordulópontokról a zenében, az irodalomban, az életben. Társművészetek lépnek párbeszédbe egymással ezen a délutánon a Zeneakadémia Kávézójában, ezúttal négy érzékeny művész dialógusán keresztül.

During the afternoon programme *Between the Four of Us*, the pianist couple chat with Anna Szabó T. and György Dragomán, two of the most exciting figures in modern Hungarian literary life, with topics covering 'turning points' in music, literature and life. These four sensitive artists conduct a relaxed dialogue at this afternoon event in the Liszt Academy Café.

KÖZREMŰKÖDŐ MŰVÉSZEK

Fejérvári Zoltánt olyan karmesterek szolistaiként hallhatta már a közönség, mint Fischer Iván vagy Kocsis Zoltán. A Junior Prima-díjas zongoraművész több nemzetközi verseny díjazottja, 2016-ban elnyerte a londoni Borletti-Buitoni Trust ösztöndíját is. Jelenleg a Zeneakadémia Kamarazene Tanszékének oktatója.

A Thomas Zehetmair- és Pinchas Zukerman-tanítvány **Viviane Hagner** nevét az Avery Fisher Halltól a Berlini Filharmóniáig mindenhol ismeri a közönség. A hegedűművész, aki Riccardo Chailly, Lorin Maazel és Claudio Abbado irányításával egyaránt játszott már, intelligens és szenvedélyes muzikalitásáért dicséri a nemzetközi kritika.

A Bartók-Pásztory- és Kossuth-díjas ütőhangszeres művész és zeneszerző, **Holló Aurél** a Zeneakadémián szerzett diplomát ütőhangszer és zeneszerzés szakon. Diákkora óta tagja olyan jelentős kortárszenei együtteseknek, mint az Intermoduláció és a Composenssemble, illetve az Amadinda Ütőegyüttes. Számos kompozíció és az Amadinda számára készített átirat fűződik a nevéhez.

A brit csellóművész, **Steven Isserlis** rendre a legnevesebb zenekarokkal lép pódiumra a Berlini Filharmonikusoktól a Philharmonia Orchestráig, olyan karmesterek irányításával, mint Alan Gilbert, Fischer Iván vagy Philippe Herreweghe. Érzékeny figyelmet tanúsít a historikus előadói praxis iránt, de a kortárs zenének is értő tolmácsolója.

A Liszt- és háromszoros Artisjus-díjas klarinétművész, **Klénján Csaba** a klasszikus és romantikus repertoár mellett kiemelt hangsúlyt fektet a kortárszene interpretálására. Az Új Magyar Zene Egyesület (UMZE) egyik alapító tagja, művészi látásmódját jelentősen befolyásolta Kurtág György, Eötvös Péter és Dukay Barnabás munkássága.

Környei Zsófia a Zeneakadémia Vonós Tanszékének és Előképző Tagozatának tanára, ez utóbbinak maga is diákja volt tíz éves korától kezdve. Édesapja mellett a legjobb hazai és külföldi mesterek tanították, többek közt Rados Ferenc, Bánfalvi Béla, Igor Ozim, Yfhran Neumann, Yehudi Menuhin és Ruggiero Ricci.

Kovács István Zürichben Polgár László növendéke volt, majd barcelonai, müncheni és salzburgi versenyeken való eredményes részvétel után Toninóba szerződött. Azóta a budapesti Operaháztól Berlinen át Avignonig számos neves zenés színházban fellépett már, repertoárja a *Don Giovannitól* a *Kékszakállúig* az operairodalom szinte valamennyi bassz-bariton szerepét felöleli.

A különleges hangszínéért és érzékeny kifejezőmódjáért dicsért norvég hegedűművész, **Henning Kraggerud** zene iránti szenvedélye nem merül ki a hangszerjátékban. A Wigmore Halltól a berlini Konzerthausig keresett művész, Steven Isserlis és Joshua Bell kamarapartneré tanárként és zeneszerzőként is aktív; eddig több mint 200 mű fűződik a nevéhez.

Az alig több, mint húszéves **Ránki Fülöp** máris a hazai zenei élet egyik gyakran foglalkoztatott művésze. A kifinomult technikával és játékkultúrával rendelkező zongorista zenei érdeklődése igen széleskörű, nagyzenekarok szolistaiként és kamarasterek résztvevőjeként egyaránt izgalmas produkciókkal lép közönség elé.

„**Christoph Richtert** kivételesen érzékeny kamarazenesznek ismerem” – mondta egy alkalommal a Cappella Andrea Barca első csellistájáról a művész egyik rendszeres kamarapartneré, Heinz Holliger. Richter Holliger mellett rendszeresen játszik Schiff András, Henning Kraggeruddal és Isabelle Fausttal is; a klasszikus és kortárs repertorában egyaránt otthonosan mozog.

A philadelphiai Curtis Institute-ban végzett szoprán, **Sarah Shafer** az operaszínpadok mellett koncerttermekben is gyakran fellép Poulenc-, Lutosławski-, Mahler- és Händel-művekben egyaránt. A művésznő, akit a New York Times sugárzó hangjáért és mélyen expresszív előadásmódjáért méltatott, rendszeresen koncertezik a zongoraművész Richard Goode-val.

Simon Izabella számos nemzetközi fesztivál rendszeres fellépője (Salzburgi Ünnepi Játékok, Marlboro, Ittingen). Bár neves zenekarok szolistaiként is ismert zongoraművész, elsősorban mégis a kamarazene és a dalirodalom elkötelezettje: Sass Sylvia, Rost Andrea, vagy éppen Hanno Müller Brachmann rendszeres kamarapartneré.

Várjon Dénes 1991-ben, a zürichi Anda Géza Zongoraversenyen elért győzelmével kezdte meg nemzetközi karrierjét. A világszerte keresett zongoraművész Végh Sándor, Heinz Holliger és Solti György keze alatt szerzett zenei tapasztalatokat, de nagy hangsúlyt fektet a kamarazene is: rendszeresen koncertezik többek között Perényi Miklóssal, Schiff András, Steven Isserlisszel és Leonidas Kavakosszal.

Carolin Widmann a barokk kompozícióktól Alban Berg műveig egyformán biztos stílusérzékkel mozog a hegedűrepertoárban. Erről tanuskodnak az ECM kiadónál készített felvételei (többek közt Várjon Dénessel, illetve az Európai Kamarazenekarral), valamint a Philharmonia Orchestrával, a BBC Szimfonikus Zenekarral, Sakari Oramóval és Christoph von Dohnányival közös koncertjei is.

A müncheni klarinétművész és komponista, **Jörg Widmann** szülővárosában és a New York-i Juilliard Schoolban végezte tanulmányait. Hangszeres előadóként szívügye a kamarazene, olyan partnerek tanuskodnak erről, mint Tabea Zimmermann, Schiff András és Heinz Holliger. Zeneszerzőként neves fesztiválok (Salzburg, Luzern) rezidens művésze.

A kétszeres Echo Klassik-díjas brácsaművész, **Tabea Zimmermann** szolistaiként és kamarazenesztként egyaránt aktív (többek között az Arcanto Quartet tagja, de dolgozott már Christian Tetzlaff-fal és Pierre-Laurent Aimard-al is). Emellett számos intézmény (Bodenseefestival, Kölni Filharmonikusok) renidens művésze, a berlini Hans Eisler Akadémia professzora.

2016.11.17. 19.00 KAMARA.HU/1

Schubert, Dvořák, Kraggerud, Janáček, Bartók

2016.11.18. 19.00 KAMARA.HU/2

Debussy, Suk, Schulhoff, Schubert

2016.11.19. 10.30 KAMARA.HU/A KIS PIROS HEGEDŰ (ÉS A GONOSZ, NAGY CSELLÓ)

A Piroska és a farkas című Grimm mese alapján

// Journey into the magical empire of fairy tales and music

2016.11.19. 17.00 KAMARA.HU/NYOLCSZEMKÖZT

Beszélgetés irodalomról és zenéről

// Conversation on Literature and Music

2016.11.19. 19.00 KAMARA.HU/3

Schumann, Widmann, Brahms

2016.11.20. 11.00 KAMARA.HU/4

Satie, Liszt, Ravel

2016.11.20. 19.30 KAMARA.HU/5

Beethoven, Berio, Schumann, Dvořák, Kurtág

Felelős kiadó // Publisher: Dr. VIGH Andrea, a Zeneakadémia rektora

// President of the Liszt Academy

Főszerkesztő // Editor-in-chief: SZABÓ STEIN Imre

Felelős szerkesztő // Managing editor: RÁKAI Zsuzsanna

Kiadványmenedzser // Publication manager: KÖNYVES-TÓTH Zsuzsanna

Szöveg // Written by GURMAI Éva, MONA Dániel

Layout: ALLISON Advertising

Tördelés // Print preparation: Efergefer Kft.

Megjelenik a Zeneakadémia Kommunikációs Igazgatóságának gondozásában

// Commissioned by the Communications Directorate of the Liszt Academy

Lapzárta: 2016. szeptember 21. // Finalized: 21 September 2016

Zeneakadémia // Liszt Academy Concert Centre

(1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 8.)

ZENEAKADEMIA.HU

A szervezők a műsorváltoztatás jogát fenntartják.

// The organizer retains the right to modify programmes.

100%-ban újrahasznosított papír // 100% Recycled Paper

